

กฎกระทรวง

กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานแรกรับ
สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู
พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต
และการขอรับใบแทนใบอนุญาตจัดตั้งสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์
สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู

ข้อ ๑ ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู ให้ยื่นคำขอตามแบบที่ปลัดกระทรวงประกาศกำหนดพร้อมแนบหลักฐานประกอบการขออนุญาต ดังต่อไปนี้

(๑) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในสถานที่และอาคารที่จะขออนุญาตจัดตั้งสถานแรกรับสถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู ในกรณีที่สถานที่หรืออาคารเป็นของผู้อื่น ผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องมีหนังสือแสดงว่าได้รับความยินยอมจากเจ้าของสถานที่หรืออาคารด้วย

(๒) แผนผังแสดงที่ตั้งของสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพหรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู

(๓) แบบแปลนแผนผังอาคารภายในสถานที่ที่จะขออนุญาตจัดตั้ง พร้อมรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้สอยอาคารและห้องต่าง ๆ ทุกห้อง

(๔) ร่างระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงานของสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูตามข้อ ๕

ในกรณีที่สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครหรือเขตติดต่อตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไปให้ยื่นคำขอต่อปลัดกระทรวงสำหรับในเขตจังหวัดอื่นให้ยื่นคำขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

ข้อ ๒ ผู้ขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพหรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ และจบการศึกษาภาคบังคับ

(๒) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก

(๓) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษซึ่งไม่เป็นความผิดเกี่ยวกับเด็ก

(๔) ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด

(๕) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพหรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูเป็นนิติบุคคล ผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลนั้น ต้องมีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๓ เมื่อได้รับคำขอพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามข้อ ๑ แล้ว ให้ผู้รับคำขอตามข้อ ๑ วรรคสอง ตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐานนั้น และตรวจสอบด้วยว่าอาคาร สถานที่ สภาพแวดล้อม ตลอดจนผู้ดำเนินการ เจ้าหน้าที่ ระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงานของสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู นั้น มีลักษณะและคุณสมบัติถูกต้องครบถ้วน ตามกฎกระทรวงนี้หรือไม่ หากคำขอและเอกสารหลักฐาน อาคาร สถานที่ สภาพแวดล้อม ผู้ดำเนินการ เจ้าหน้าที่ และระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงานของสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ผู้รับคำขอออกใบอนุญาตจัดตั้งสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตนั้น หากตรวจพบว่ามีข้อใดไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนให้แจ้งผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วน หากผู้ขอรับใบอนุญาตมิได้แก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วนภายในเวลาที่ผู้รับคำขอกำหนด ให้ผู้รับคำขอ สั่งไม่อนุญาต

เมื่อได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของกิจการสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู นั้น

ใบอนุญาตจัดตั้งสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนา และฟื้นฟู ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันออกใบอนุญาต

ข้อ ๔ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่อผู้ออกใบอนุญาตตามแบบ ที่ปลัดกระทรวงประกาศกำหนดก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เว้นแต่ในกรณีมีเหตุจำเป็น ทำให้ไม่อาจยื่นคำขอตามกำหนดเวลาดังกล่าวได้ ให้ยื่นคำขอได้ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ

เมื่อได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการสถานแรกรับ สถาน สงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูต่อไปจนกว่าผู้ออกใบอนุญาตจะสั่ง ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

ในการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตจัดตั้งสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู ให้นำข้อ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้ระบุรายละเอียดรายการต่ออายุ ไว้ทางด้านหลังของใบอนุญาตเดิมนั้นด้วย

ข้อ ๕ ในกรณีที่ใบอนุญาตจัดตั้งสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอต่อผู้ออกใบอนุญาตตามแบบที่ปลัดกระทรวงประกาศกำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเสียหาย ถูกทำลายหรือชำรุด พร้อมด้วยหลักฐานการแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนว่าใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลาย หรือนำใบอนุญาตที่ชำรุดแนบพร้อมคำขอ

ใบแทนใบอนุญาตให้ใช้ตามแบบใบอนุญาต โดยมีคำว่า “ใบแทน” กำกับไว้ที่มุมบนด้านขวา และให้มีวัน เดือน ปี ที่ออกใบแทน พร้อมทั้งลงลายมือชื่อผู้ออกใบอนุญาตหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ออกใบอนุญาต

ข้อ ๖ ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู แสดงใบอนุญาต หรือใบแทนใบอนุญาตจัดตั้งสถานแรกรับสถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู ณ ที่เปิดเผยและเห็นได้ง่ายในสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูนั้น

ข้อ ๗ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูประสงค์จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขอาคารหรือย้ายที่ตั้งสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู ตลอดจนเปลี่ยนแปลงผู้ดำเนินกิจการ ระเบียบ หรือข้อบังคับการดำเนินงาน ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อผู้ออกใบอนุญาตหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายเพื่อขอความเห็นชอบไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลง แก้ไขหรือย้าย แล้วแต่กรณี

ข้อ ๘ ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู จัดทำป้ายแสดงชื่อสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู และมีข้อความเป็นตัวอักษรไทยว่าเป็นสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู และติดไว้ ณ ที่ตั้งสถานที่ดังกล่าวในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่ายจากภายนอกอาคาร

ข้อ ๙ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู ต้องจัดทำระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงาน เพื่อใช้ประกอบในการยื่นคำขอรับใบอนุญาต และใช้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู

ระเบียบหรือข้อบังคับตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบริหารจัดการให้สอดคล้องและได้มาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ และระเบียบที่กำหนดตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง

หมวด ๒

ที่ตั้ง สภาพแวดล้อม และลักษณะอาคารของสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์
สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู

ข้อ ๑๐ ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูให้มีสุขลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ตั้งอาคาร ต้องอยู่ในบริเวณสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ ไม่อยู่ใกล้ชิดสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ บริเวณที่มีมลพิษเกินกว่าที่กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด หรือบริเวณที่เสี่ยงอันตราย เช่น บริเวณขนถ่ายก๊าซ น้ำมัน สารเคมี หรือสารพิษ เว้นแต่มีมาตรการป้องกันการเสี่ยงอันตรายดังกล่าว และต้องจัดทำรั้วหรือที่กั้นบริเวณให้เป็นสัดส่วน และมีทางเข้าและออก ไม่น้อยกว่าสองทาง ถ้ามีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า ๖ เมตร ต้องมีพื้นที่สำหรับเด็กได้เล่นหรือพักผ่อนได้ตามสมควรบริเวณภายนอกอาคาร

(๒) อาคาร จะต้องสูงไม่เกินสี่ชั้น มีทางเข้าและออก ที่สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากอาคารได้สะดวกเมื่อเกิดอัคคีภัยหรือภัยพิบัติ โดยต้องมีทางเข้าและออกอย่างน้อยสองทาง แต่ละทางกว้างไม่น้อยกว่า ๘๐ เซนติเมตร ถ้ามีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร ภายในอาคารต้องมีแสงสว่างเพียงพอ มีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ลักซ์ และมีช่องระบายอากาศอย่างเพียงพอ มีระบบฟอกอากาศหรือระบายอากาศที่เหมาะสม

ในกรณีที่สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูรับทั้งเด็กหญิงและเด็กชาย ต้องจัดให้มีห้องนอน ห้องน้ำและห้องส้วม สำหรับเด็กหญิงและเด็กชาย แยกต่างหากจากกันเป็นสัดส่วน

(๓) ห้องนอนต้องมีความสะดวก และมีอุปกรณ์เครื่องใช้ในการนอนที่เหมาะสมและเพียงพอ กับจำนวนเด็ก มีมาตรการป้องกันยุงและแมลง อากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีเนื้อที่ต่อเด็กหนึ่งคน

ไม่น้อยกว่า ๑.๖๕ ตารางเมตร และขนาดความจุอากาศไม่น้อยกว่า ๕ ลูกบาศก์เมตรสำหรับเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสองปี เนื้อที่ไม่น้อยกว่า ๒ ตารางเมตรและขนาดความจุอากาศไม่น้อยกว่า ๖ ลูกบาศก์เมตรสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่สองปีแต่ไม่เกินเจ็ดปี และเนื้อที่ไม่น้อยกว่า ๓ ตารางเมตร และขนาดความจุอากาศไม่น้อยกว่า ๕ ลูกบาศก์เมตรสำหรับเด็กที่มีอายุเกินเจ็ดปีขึ้นไป

(ข) ห้องพยาบาลและห้องครัวต้องมีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า ๕ ตารางเมตร ทั้งนี้ จะต้องมีมาตรการป้องกันยุงและแมลง

(ค) ห้องน้ำและห้องส้วมต้องมีจำนวนอย่างน้อยอย่างละหนึ่งห้อง ต่อเด็กอายุระหว่างสองปีถึงเจ็ดปีจำนวนยี่สิบคน และต่อเด็กอายุเจ็ดปีขึ้นไปจำนวนสิบคน

หมวด ๓

การเพิกถอนใบอนุญาต

ข้อ ๑๑ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้ หรือระเบียบหรือข้อบังคับของสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูหรือเงื่อนไขในการอนุญาต ให้ผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจ

(๑) สั่งให้ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู หรือผู้ปกครองสวัสดิภาพ ปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้ หรือระเบียบหรือข้อบังคับของสถานดังกล่าว หรือเงื่อนไขในการอนุญาต

(๒) สั่งพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าควบคุมการดำเนินงานของสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู เป็นการชั่วคราว หรือ

(๓) เพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูนั้น หรือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเด็กไปยังสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูของทางราชการหรือสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูอื่นที่เหมาะสม

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ออกใบอนุญาตแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้ง
สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูพร้อมทั้งเหตุผล

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

วัฒนา เมืองสุข

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ บัญญัติให้การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต
การให้ต่ออายุใบอนุญาต การขอรับใบแทนใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต และการเพิกถอน
ใบอนุญาตจัดตั้งสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู ให้เป็น
ไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้